

การจัดทำและการปรับปรุงหลักสูตร

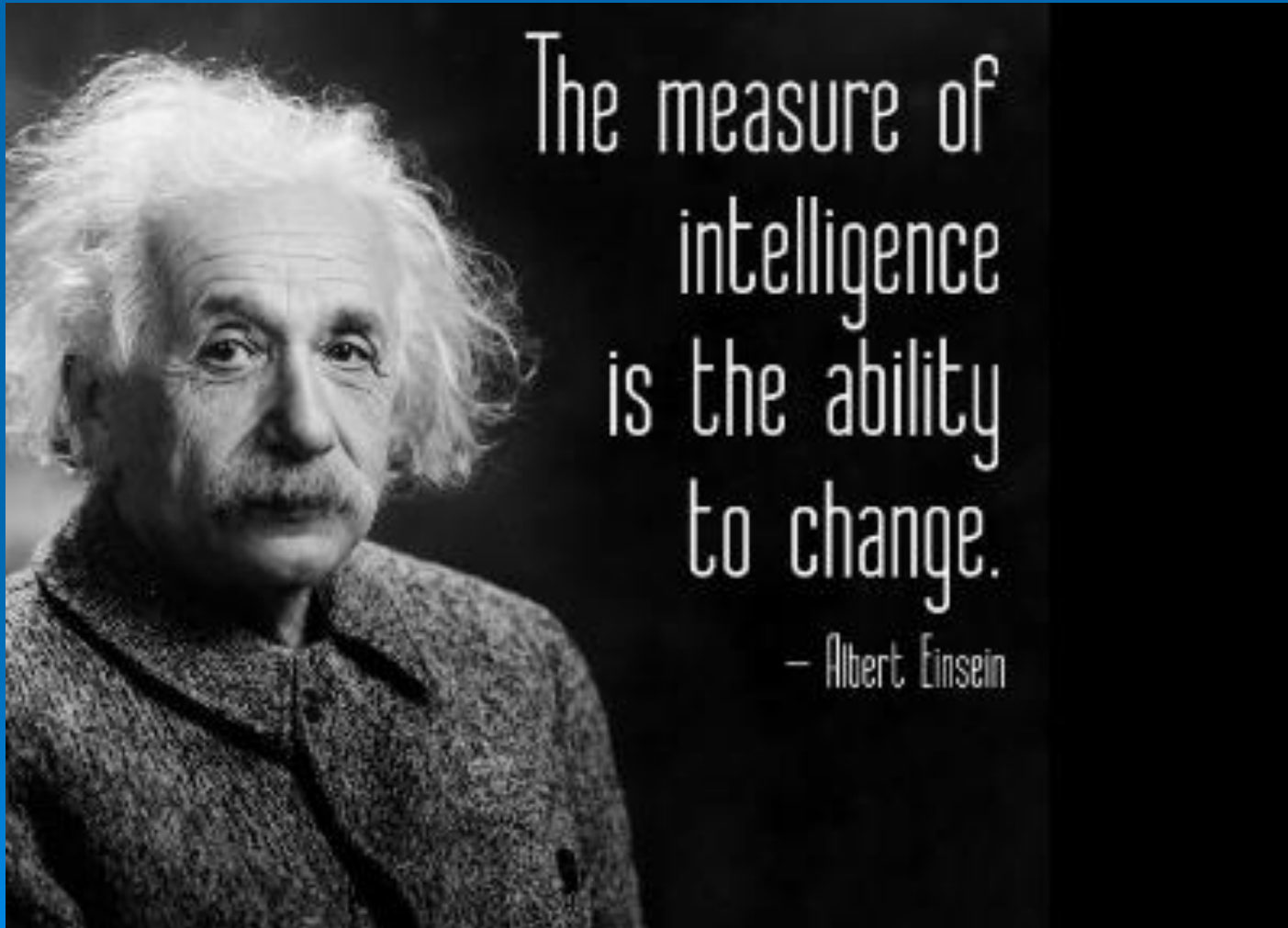

จิรพร วิทยศศักดิ์พันธุ์
๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

ประเด็นนำเสนอ

- I. การวิเคราะห์เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำ และการปรับปรุงหลักสูตร
- II. การนำเสนอหลักการและเหตุผล

[Pinterest.com](https://www.pinterest.com)

เป้าหมายของหลักสูตร ?

www.netcategory.com

เป้าหมายของหลักสูตร

✓ *ตอบ โจทย์สังคม*

- *บัณฑิตสามารถทำงานตามความคาดหวังของนายจ้างได้*
- *บัณฑิตดำรงตนอยู่ในสังคมได้ เลี้ยงตนเองได้ เลี้ยงครอบครัวได้*
- *บัณฑิตมีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม ทำงานด้วยสติสัมปชัญญะ*

✓ *เพิ่มขีดความสามารถให้ประเทศไทยแข่งขันได้ในเวทีระดับโลก*

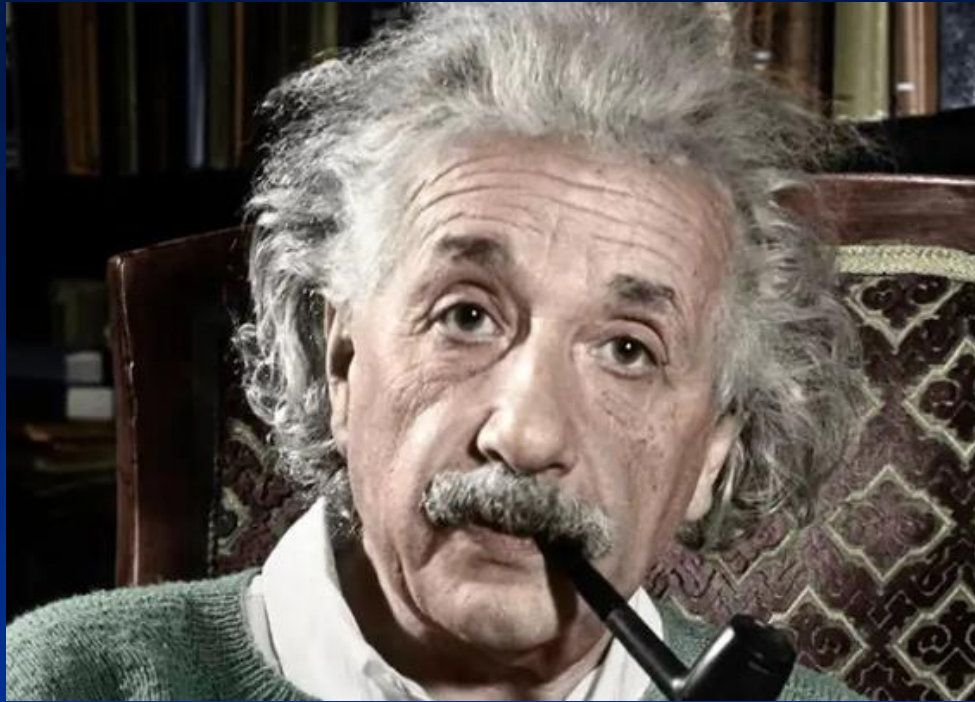
- *ด้านการเกษตร การค้า อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี ฯลฯ*
- *อื่นๆอีกมากมาย.....*

ปัญหาที่มักพบคือ

1. มักเข้าใจว่า หน้าทีของผู้จัดทำหลักสูตร คือ **การกรอกแบบฟอร์มให้ครบถ้วน**
2. คิดเอาเองว่า ผู้พิจารณาหลักสูตรควรมีความเข้าใจคืออยู่แล้ว ผู้เสนอหลักสูตร **ไม่ต้องอธิบายก็ได้**
3. คิดว่า ไม่ใช่หน้าที่ของผู้จัดทำหลักสูตร ที่ต้องจูงใจให้ผู้พิจารณาเชื่อว่า หลักสูตรมีความจำเป็น
4. ไม่คิดว่า จำเป็นต้องวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อแสดงว่า หลักสูตรเหมาะกับยุคสมัย

ปัญหาที่มักพบคือ . . .

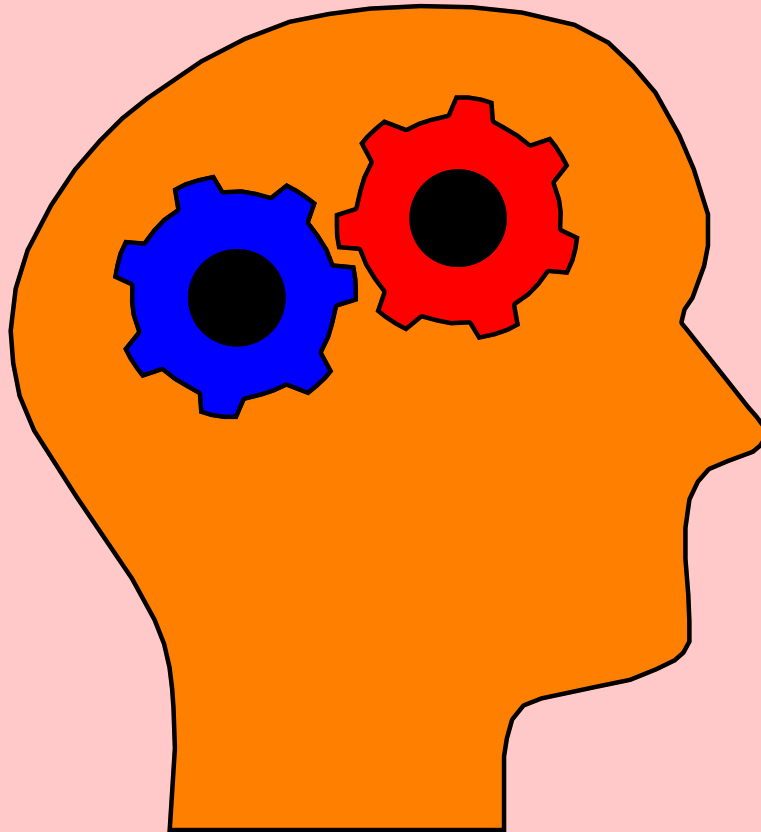
5. ข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ไม่สามารถทบทวนการเขียนหลักการ และเหตุผลให้รอบคอบ
6. การปรับปรุงหลักสูตร อาจเปลี่ยนชื่อหลักสูตรให้ดูทันสมัย แต่ ไม่มีเวลาออกแบบรายวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับชื่อและวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร
7. อาจนำรายวิชาเดิมมาปรับเพิ่มเติมเนื้อหา แต่ ไม่ปรับวิธีคิด วิธี จัดการเรียนการสอน และวิธีการวัดผลประเมินผล
8. ผลที่ได้ ย่อมไม่แตกต่างจากหลักสูตรเดิมๆ

INSANITY: doing the same thing over and over again and expecting different results. (Albert Einstein)

[Pinterest.com](https://www.pinterest.com)

คิดเป็น... วิเคราะห์ได้... เขียนได้...

Knowledge Acquisition

Selective Perception

Paradigm

Representation
Cultural Model

การคิดเชิงวิเคราะห์

- คิดเชิงภาพรวมของสังคม ของประเทศ ของโลก ของจักรวาล.....
- คิดเชิงโครงสร้าง เห็นระบบความสัมพันธ์และผลกระทบ.....
- คิดแบบบูรณาการ ไม่คิดแบบแยกส่วน.....

Strategic Thinking

➤ คิดเชิงยุทธศาสตร์ / คิดเชิงกลยุทธ์

- ยุทธศาสตร์โลก
- ยุทธศาสตร์ชาติ
- ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย
- เป้าหมายขององค์กร

Strategy

- แผนของผู้บริหารระดับสูง ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร
- จุดของเป้าหมายและแผนปฏิบัติการสำหรับแต่ละระดับ โดยเฉพาะ ขององค์กร

Strategy

- จุดของการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรบรรลุผล
- จุดของการปฏิบัติที่ออกแบบเพื่อเปลี่ยนแปลงองค์กรจากสถานภาพปัจจุบัน ไปสู่สภาพที่ต้องการตามเป้าประสงค์ ภายใต้ข้อจำกัดของความสามารถและศักยภาพ

Strategic Management

1. Strategic Analysis

- วิเคราะห์ให้รู้ว่าอะไรเป็นจุดอ่อน จุดแข็ง

2. Strategic formulation

- สร้างรูปแบบการทำงานไปสู่เป้าหมาย

3. Strategic Implementation

- กำหนดมาตรการที่สามารถปฏิบัติได้ทันที

4. Strategic Evaluation

- ประเมินผลอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การพัฒนา

ข้อควรคำนึงในการวิเคราะห์หลักการและเหตุผล

- ยุทธศาสตร์โลก
- ยุทธศาสตร์ชาติ
- ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย
- ศักยภาพ และ ความเชี่ยวชาญของบุคลากร
- ข้อจำกัดขององค์กร
- ความท้าทายของสถานการณ์โลกและสังคมไทย

ความท้าทายของสถานการณ์โลก (Mega Trends)

20 MEGA TRENDS

- Demographic Change
 - การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร
- Individualization Reaches a New Stage
 - ผู้คนเป็นตัวของตัวเองสูงมากขึ้น
- Social and Cultural Disparities
 - เกิดความไม่เท่าเทียมทางสังคม วัฒนธรรม
- Reorganization of Healthcare system
 - ระบบการแพทย์เปลี่ยนไป ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงขึ้น
- Changes to Gender Roles
 - มีผู้นำที่มีเพศสภาพที่หลากหลายมากขึ้น

20 MEGA TRENDS

➤ New Patterns of Mobility

- เกิดรูปแบบการเดินทางแบบใหม่ๆ

➤ Digital Culture

- ดิจิทัลมีบทบาทมากขึ้น ทำให้เกิดวัฒนธรรมรูปแบบใหม่

➤ Learning from Nature

- ประชากรหวนคืนสู่ธรรมชาติ

➤ Ubiquitous Intelligence

- สังคมจะใช้ความฉลาดของ IT มากขึ้น

➤ Technology Convergence

- เกิดการหลอมรวมเทคโนโลยี

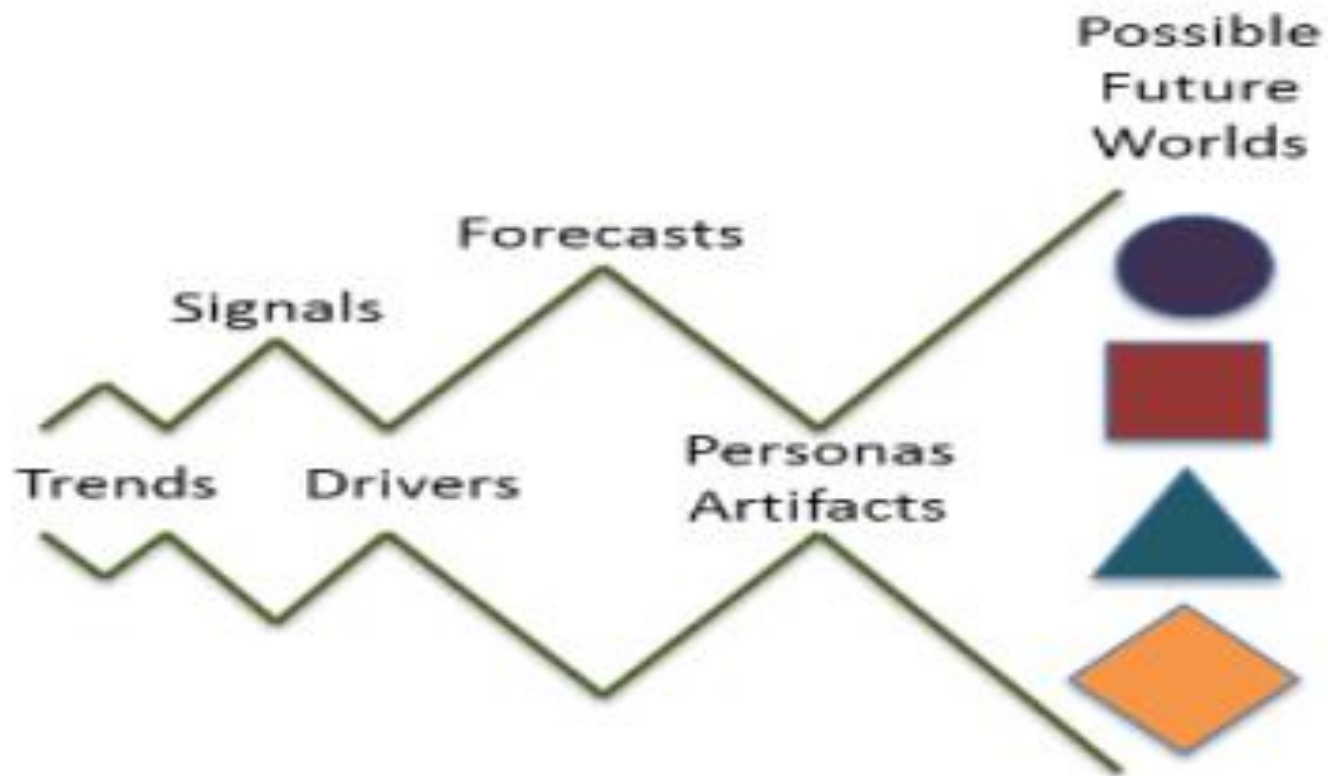
20 MEGA TRENDS

- Globalization 2.0
 - โลกาภิวัตน์ยุคใหม่ เอเชียดาวเด่น
- Knowledge-Based Economy
 - การแข่งขันในธุรกิจการศึกษาเพิ่มขึ้น
- Business Ecosystems
 - ระบบนิเวศน์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนไป
- Change in the Work World
 - โลกการทำงานไม่ได้อยู่ในออฟฟิศ
- New Consumption Patterns
 - รูปแบบการบริโภคจะเปลี่ยนไป

20 MEGA TRENDS

- Upheavals in Energy and Resources
 - เกิดการแข่งขันทรัพยากรและพลังงาน
- Climate Change and Environmental Impact
 - ภาวะโลกร้อนที่รุนแรงกระทบประชากรโลก
- Urbanization
 - เกิดเมืองใหม่จนประชากรเลือกที่อยู่ได้ไม่จำกัด (แต่รุกรานพื้นที่เกษตรให้ลดน้อยลง)
- New Political World Order
 - การเมืองระดับโลกเปลี่ยนไป เกิดผู้นำโลกใหม่ๆ
- Global Risk Society
 - สังคมเต็มไปด้วยความเสี่ยง

FUTURES THINKING

Diverge

การคาดการณ์อนาคต

Level 1

“Official Future”

- A single view of the future.

Level 2

“Official Future,
+/- x percent”

- Probable futures.

Level 3

“Plausible
Futures”

- Normal scenario
planning.

Level 4

“Aspirational
Futures”

- Transformational
scenario planning.

แนวทางในการพิจารณาหลักการและเหตุผล

- จัตุรศาสตร์โลก ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย เป็นพิมพ์เขียว พิจารณาความสอดคล้องเชิงบทบาท และยุทธศาสตร์ร่วม
- นำจุดเด่นขององค์กรมาตอบ โจทย์สถานการณ์สังคม โดยเฉพาะการคาดการณ์โลกอนาคต ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์โลก ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย
- เสนอจุดเด่นของหลักสูตรว่าช่วยแก้ไขปัญหอะไร ทั้งปัญหาของปัจเจก และปัญหาของสังคม ในทุกระดับ
- หลักสูตรช่วยสร้าง โอกาส ทางเลือก หรือทางรอดอะไร ให้ผู้เรียนและสังคม

แนวทางการเขียนหลักการและเหตุผล

- จัดระบบความคิดให้เป็นขั้นเป็นตอน
- เรียงเหตุผลตามลำดับความสำคัญ
- วางแผนการเขียนให้หนึ่งย่อหน้าเสนอความเห็นได้หนึ่งประเด็นหลัก
- เขียนด้วยภาษาเขียนที่เป็นประโยคสมบูรณ์ คือ มีประธาน กิริยากรรม โดยอาจมีอนุประโยคและคำเชื่อมที่เหมาะสม
- ไม่ควรเขียนประโยคที่เต็มไปด้วยวลีเรียงต่อกัน โดยไม่มีคำเชื่อมที่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวอย่าง

- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร เห็นว่าในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้เป็นผู้ประกอบการด้านธุรกิจอาหารและโภชนาการ จำเป็นต้องเตรียมทรัพยากรให้พร้อมรับสถานการณ์ในการเปลี่ยนแปลงของประเทศที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น

Thick Description

➤ มีคำใหญ่ๆ แต่ขาดคำอธิบายถึงที่มาที่ไป

- ประเทศไทยต้องการผู้ประกอบการด้านธุรกิจอาหารและโภชนาการ
- ทรัพยากรที่ต้องเตรียม มีอะไรบ้าง เช่น บุคลากร วัตถุดิบ เทคโนโลยี และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
- เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม มีวิกฤติอะไร ของเดิมไม่ดีอย่างไร
- จะเปลี่ยนแปลงไปเป็น โครงสร้างแบบไหน

**"Education is not
the learning of
facts, but the
training of the mind
to think."
-Albert Einstein**

